

Initiativärende

Umeå den 26 mars 2026

Ansök om att Lycksele sjukhus bör bli ett beredskapssjukhus

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2026 inleda en nationell pilotverksamhet för beredskapssjukhus. Syftet är att stärka hälso- och sjukvårdens förmåga vid kris och krig, bland annat genom att utvalda akutsjukhus ska kunna skala upp sin kapacitet, hantera stora skadeutfall och upprätthålla en särskild krigsorganisation. Staten avsätter riktade medel för att finansiera uppbyggnad, utbildning och övning, och urvalet ska särskilt beakta strategisk geografisk placering samt sjukhusens roll i totalförsvaret.

Mot denna bakgrund bör Region Västerbotten skyndsamt ansöka hos Socialstyrelsen om att Lycksele sjukhus ges status som beredskapssjukhus inom ramen för den nationella pilotverksamheten.

Det säkerhetspolitiska läget har förändrats i grunden. Sveriges medlemskap i NATO innebär att norra Sverige inte längre enbart är en regional angelägenhet, utan en central del av landets och alliansens strategiska infrastruktur, inte minst i dess öst-västliga förbindelser. I detta perspektiv blir vårdens geografiska placering en säkerhetsfråga. Dagens koncentration av vårdresurser till större sjukhus, såsom Norrlands universitetssjukhus, innebär en sårbarhet. Ett förstärkt uppdrag för Lycksele sjukhus skulle skapa nödvändig redundans och bidra till en mer robust och uthållig vårdstruktur, både i fredstid och vid höjd beredskap.

Lycksele sjukhus är förvisso inte nedläggningshotat. Däremot verkar sjukhuset i en region som, likt stora delar av inlandet, präglas av demografiska utmaningar med vikande befolkning.

Lycksele sjukhus har redan idag en fungerande akutsjukvårdsstruktur med operationskapacitet, vårdplatser och dygnet-runt-verksamhet. Sjukhuset verkar dessutom i en kontext präglad av långa avstånd och begränsade resurser, vilket har byggt upp en operativ kompetens i att prioritera, stabilisera och hantera patienter under förhållanden som i många avseenden liknar kris- och krigssituationer. Detta gör att tröskeln för att utveckla ett beredskapssjukhus är lägre än vid nyetablering. Ett beredskapssjukhus i Lycksele skulle också kunna fungera som en bakre vårdnod som avlastar mer exponerade och högspecialiserade funktioner. Det möjliggör en tydligare arbetsfördelning där avancerad vård koncentreras, samtidigt som akut omhändertagande och stabilisering kan ske närmare händelser och transportstråk. Detta kan med fördel kombineras med en utvecklad samverkan med inlandets sjukstugor, där dessa utgör viktiga noder för initialt omhändertagande, triagering och fortsatt vård i ett sammanhållet system.

Utöver de säkerhetspolitiska skälen finns även ett tydligt verksamhets- och utvecklingsperspektiv. Ett statligt uppdrag som beredskapssjukhus innebär långsiktiga investeringar i kompetens, utrustning och organisation. Det stärker inte bara beredskapen utan bidrar också till att utveckla och säkra verksamheten vid mindre akutsjukhus, som annars ofta värderas enbart utifrån fredstida produktionsmått.

Regeringens inriktning att inkludera strategiskt placerade sjukhus innebär ett tydligt fönster av möjligheter. Regioner som agerar tidigt har bättre förutsättningar att både bli en del av pilotverksamheten och påverka dess utformning. Till detta går även addera pågående arbete om att Storuman genom Centrum för hälsa i glesbygd ska få NATO-status.

Mot denna bakgrund bör Region Västerbotten aktivt ta initiativ och ansöka om att Lycksele sjukhus utses till beredskapssjukhus. Det är ett beslut som stärker såväl den regionala sjukvården som Sveriges samlade trygghet, säkerhet och beredskap.

Förslag till beslut

1. Att uppdra till regiondirektören att förbereda en ansökan till Socialstyrelsen om att Lycksele sjukhus ska ingå som beredskapssjukhus i den nationella pilotverksamheten.

Nicklas Sandström (M)